

PÄIJÄT-HÄMEEN KUNTIEN LIIKKUMISEN OHJAUSTYÖN KÄYNNISTÄMINEN

Liikkumisen ohjauksen valtionavustushanke 2021

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

SITOWISE

JOHDANTO

Hankkeen tavoitteena oli käynnistää liikkumisen ohjauksen työ ja aktivoida jo tehtävää työtä kaikissa Päijät-Hämeen kunnissa: Asikkalassa, Hartolassa, Heinolassa, Hollolassa, Iitissä, Kärkölässä, Lahdessa, Orimattilassa, Padasjoella ja Sysmässä.

Päijät-Hämeen liikkumisen ohjauksen nykytilannetta kartoitettiin viranhaltijoille ja päättäjille suunnattujen kyselyiden avulla sekä perehtymällä kuntien strategioihin.

Työssä luotiin visio ja tavoitteet kestäväälle liikkumiselle. Niiden pohjalta jokaiselle kunnalle laadittiin toimenpideohjelma, joka tukee liikkumisen ohjauksen työn toteuttamista tulevana vuosina. Toimenpiteitä ideoitiin työpajoissa, jotka toteutettiin joko kuntakohtaisesti tai pienissä kuntaryhmissä.

Jo hankkeen aikana kunnissa toteutettiin liikkumisen ohjauksen pilotteja, joiden tavoitteena oli aktivoida kuntia liikkumisen ohjauksen työhön ja antaa konkreettisia kokemuksia siitä, millaista liikkumisen ohjaus voi olla.

Jotta liikkumisen ohjauksen toiminta saataisiin jalkautettua mahdollisimman hyvin Päijät-Hämeen kuntiin, työssä laadittiin toimintamalli kunta- ja maakuntatasolle toimenpideohjelmien jalkauttamiseksi ja liikkumisen ohjauksen työn seurannaksi.

Hankkeen toteutusta ohjasi Päijät-Hämeen liikennejärjestelmätyöryhmä, jossa on edustettuina Päijät-Hämeen liitto, Uudenmaan ja Hämeen ELY-keskukset ja Päijät-Hämeen kunnat. Ryhmässä on mukana myös Lahden seudun liikenne, Väylävirasto, Traficom, Hämeen

poliisilaitos, Liikenneturva sekä Hämeen kauppakamari ja Päijät-Hämeen yrittäjät. Liikennejärjestelmätyöryhmän puheenjohtajana toimi Jaana Martikainen Päijät-Hämeen liitosta.

Työn vuorovaikutustilaisuuksiin ja viimeistelyyn osallistui lisäksi Päijät-Hämeessä toimivia yhdistyksiä, Päijät-Sote ja Pyöräliitto.

Työn toteuttamisesta vastasi Sitowise Oy, jossa projektipäällikköinä toimivat Laura Mansikkamäki ja Pilvi Lehtonen. Työ toteutettiin Traficomien liikkumisen ohjauksen hankkeena helmi-joulukuussa 2021.

NYKYTILA

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

SITOWISE

KESTÄVÄ LIIKKUMINEN KUNTASTRATEGIOISSA

Kestävän liikkumisen tai liikkumisen ohjauksen termit nousevat harvoin esiin kuntien strategioista. Ne kuitenkin liittyvät moniin eri aihekokonaisuuksiin ja ovat osatekijä useiden tavoitteiden saavuttamisessa. Kestävän liikkumisen edistäminen ja liikkumisen ohjaus liittyvät muun muassa seuraaviin Päijät-Hämeen kuntien strategioihin kirjattuihin tavoitteisiin:

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ennakoiden (kuntalaiset, henkilöstö)
- Palveluiden saavutettavuuden kehittäminen
- Liikenneturvallisuuden parantaminen
- Julkisen liikenteen turvaaminen sekä järjestämistapojen laajentaminen ja uudistaminen
- Liikunta- ja liikkumisympäristöjen kehittäminen (mm. pyöräilyinfran parantaminen sekä jalankulku- ja pyöräilyväylien kunnossapito)
- Keskustan elinvoimaisuuden kasvattaminen, ympäristön viihtyisyyden parantaminen
- Ilmastonmuutoksen hillitseminen, kestävän kehityksen periaatteiden noudattaminen, luonnon monimuotoisuuden vaaliminen
- Iäkkäiden toimintakyvyn ylläpitäminen
- Viestinnän kehittäminen aktiivisemmaksi ja vuorovaikutteisemmaksi

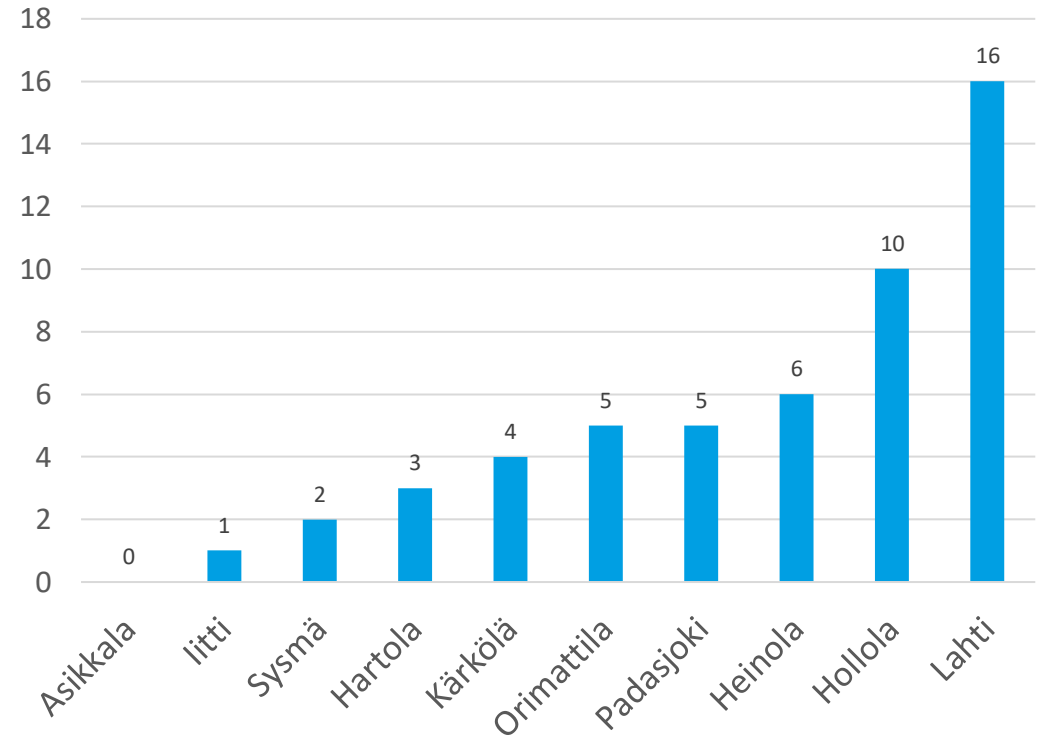
VIRANHALTIJAKYSELY

Kuntien viranhaltijoille ja yhdistyksille suunnattiin hankkeen alkuvaiheessa kysely, jonka tavoitteena oli kartoittaa Päijät-Hämeen kunnissa nykyisin tehtävää liikkumisen ohjauksen työtä sekä mahdollisuuksia vaikuttaa kuntalaisten liikkumistottumuksiin ja -valintoihin. Kysely toteutettiin verkkokyselynä 6.-18.4.2021.

Vastaajat edustivat mm. hyvinvointipalveluita, sivistystoimea, teknistä ja kaavoitustoimea, nuoriso- ja liikuntatoimea, viestintää sekä urheiluseuraa.

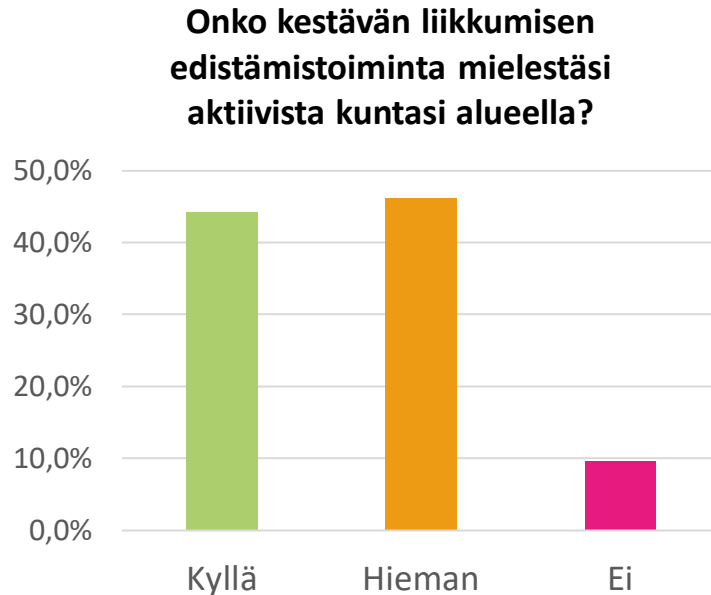
Tahtotila kestävän liikkumisen edistämiseksi on Päijät-Hämeessä vankka: **94 % vastaajista koki kestävän liikkumisen edistämisen tärkeäksi asiaksi** ja 90 % vastaajista koki edistävänsä kestäviä kulkutapoja nykyisissä työtehtävissään.

Vastaajien lukumäärä kunnittain

VIRANHALTIJAKYSELY – KESTÄVÄN LIIKKUMISEN EDISTÄMISEN MAHDOLLISUUDET

Lähes kaikissa Päijät-Hämeen kunnissa kestävää liikkumista edistetään aktiivisesti tai edistämistoiminta koetaan *hieman aktiiviseksi*. Kyselyn perusteella Päijät-Hämeen lähtötilanteen voidaan arvioida olevan kohtuullisen hyvä, mutta potentiaalia kestävä liikkumisen edistämistoiminnan lisäämiseen on vielä selvästi.

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Viranhaltijoiden mielestä kestävää liikkumista voitaisiin edistää kunnassa parhaiten seuraavilla keinoilla:

- Vaikuttamalla koulumatkojen kulkutapoihin asennekasvatuksella (huoltajat ja lapset)
- Parantamalla jalankulku- ja pyöräilyreittejä tai pyöräpysäköintimahdollisuuksia
- Parantamalla joukkoliikenteen reittejä, vuorovälejä tai aikatauluja
- Edistämällä työpaikkojen kautta työmatkapyöräilyä ja -kävelyä
- Viestimällä säännöllisesti kestävien kulkumuotojen hyödyistä, mahdollisuuksista ja ajankohtaisista asioista
- Järjestämällä teemaan liittyviä kampanjoita ja tempauksia

SITOWISE

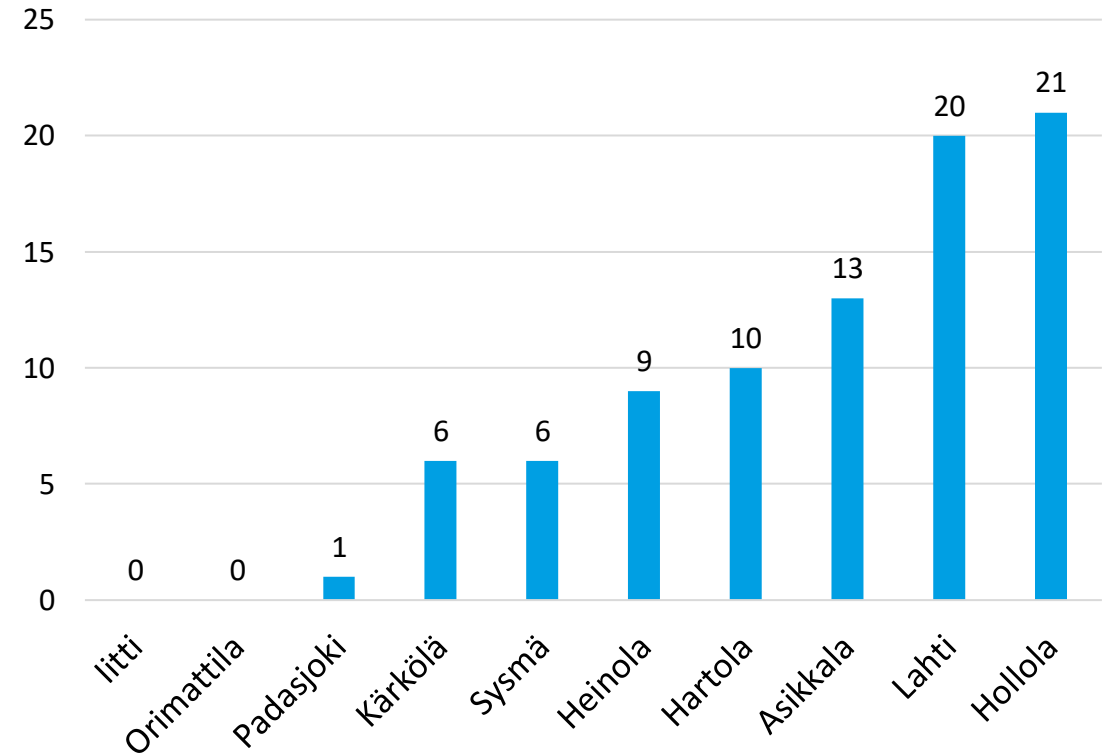
PÄÄTTÄJÄKYSELY

Kuntien päättäjille suunnattu kysely toteutettiin syksyllä, kun vuonna 2021 valitut kuntapäättäjät olivat ehtineet olla toimessaan jo muutaman kuukauden. Kysely toteutettiin verkkokyselynä 1.-21.11.2021. Kyselyllä selvitettiin päättäjien osaamista ja asenteita kestävän liikkumisen edistämistä kohtaan sekä sen linkittymistä kunnan hyvinvointi-, ilmasto- ja liikenneturvallisuustavoitteisiin.

Kyselyn tavoitteena oli myös parantaa päättäjien osaamista kestävän liikkumisen edistämisen suhteen aktivoimalla heitä itse pohtimaan kestävään liikkumiseen liittyviä kysymyksiä.

Päättäjistä 95 % koki kestävän liikkumisen erittäin tai jossain määrin tärkeäksi. 86 % päättäjistä oli valmis myöntämään rahoitusta liikkumisen ohjauksen toimenpiteiden toteuttamiseen varmasti tai varauksin.

Vastaaajien lukumäärä kunnittain

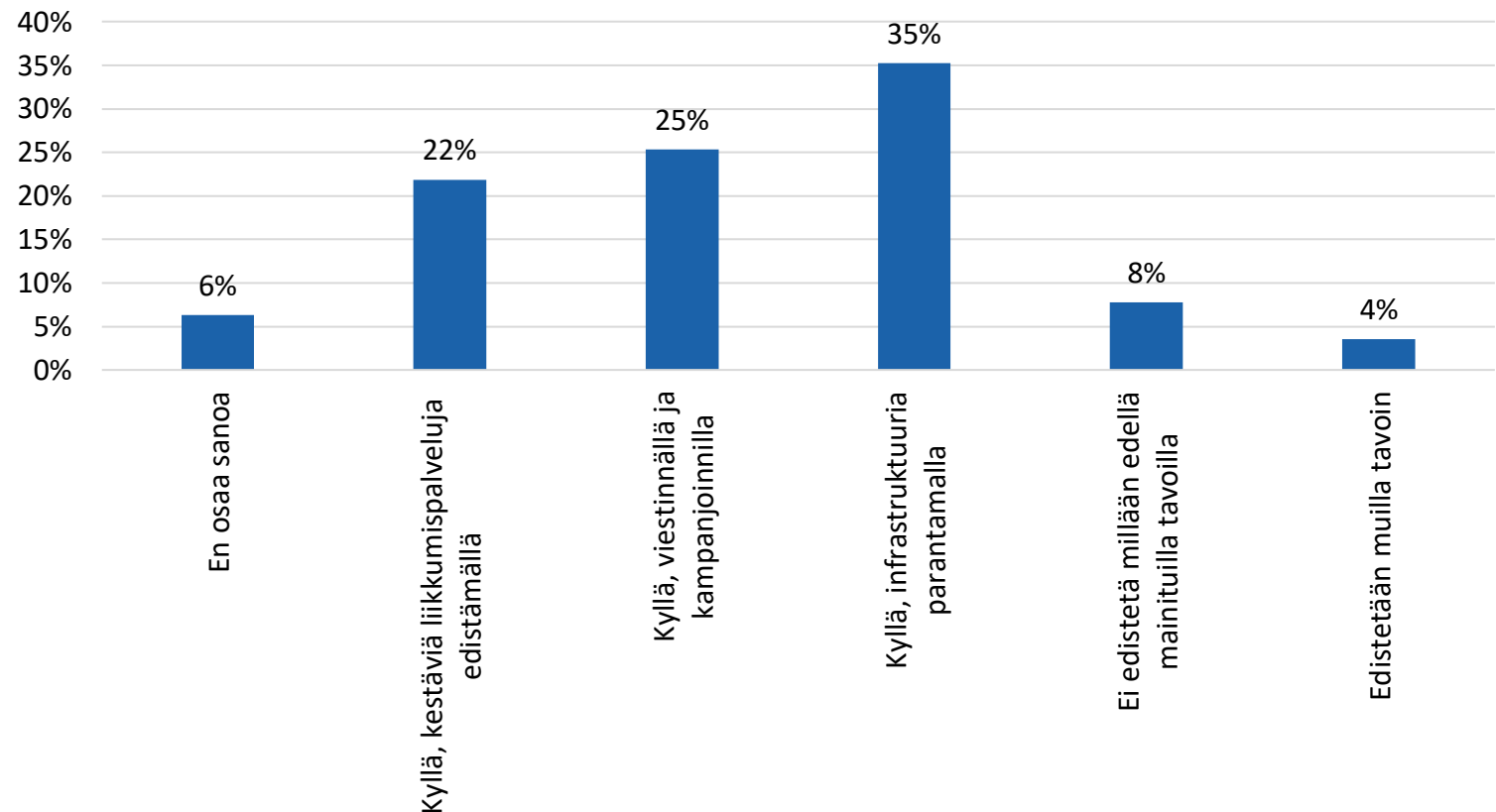

PÄÄTTÄJÄKYSELY – KESTÄVÄN LIIKKUMISEN EDISTÄMINEN

Kyselyn perusteella päättäjät kokevat tuntevansa kestävä liikkuksen edistämisen melko hyvin: kolmannekselle vastaajista kestävä liikkuksen edistäminen on erittäin tuttua ja yli puolelle jonkin verran tuttua.

Moni päättäjistä tunnisti erilaisia keinoja kestävä liikkuksen edistämiseen. Vain 6 % vastaajista ei osannut sanoa, millä tavoin kestävä liikkuksista nykyisin kunnassa edistetään – sama määrä koki, ettei kestävä liikkuksinen ole itselle kovin tuttu aihe.

Tietojesi mukaan, edistetäänkö kunnassasi nykyisin kestäviä kulkutapoja?

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

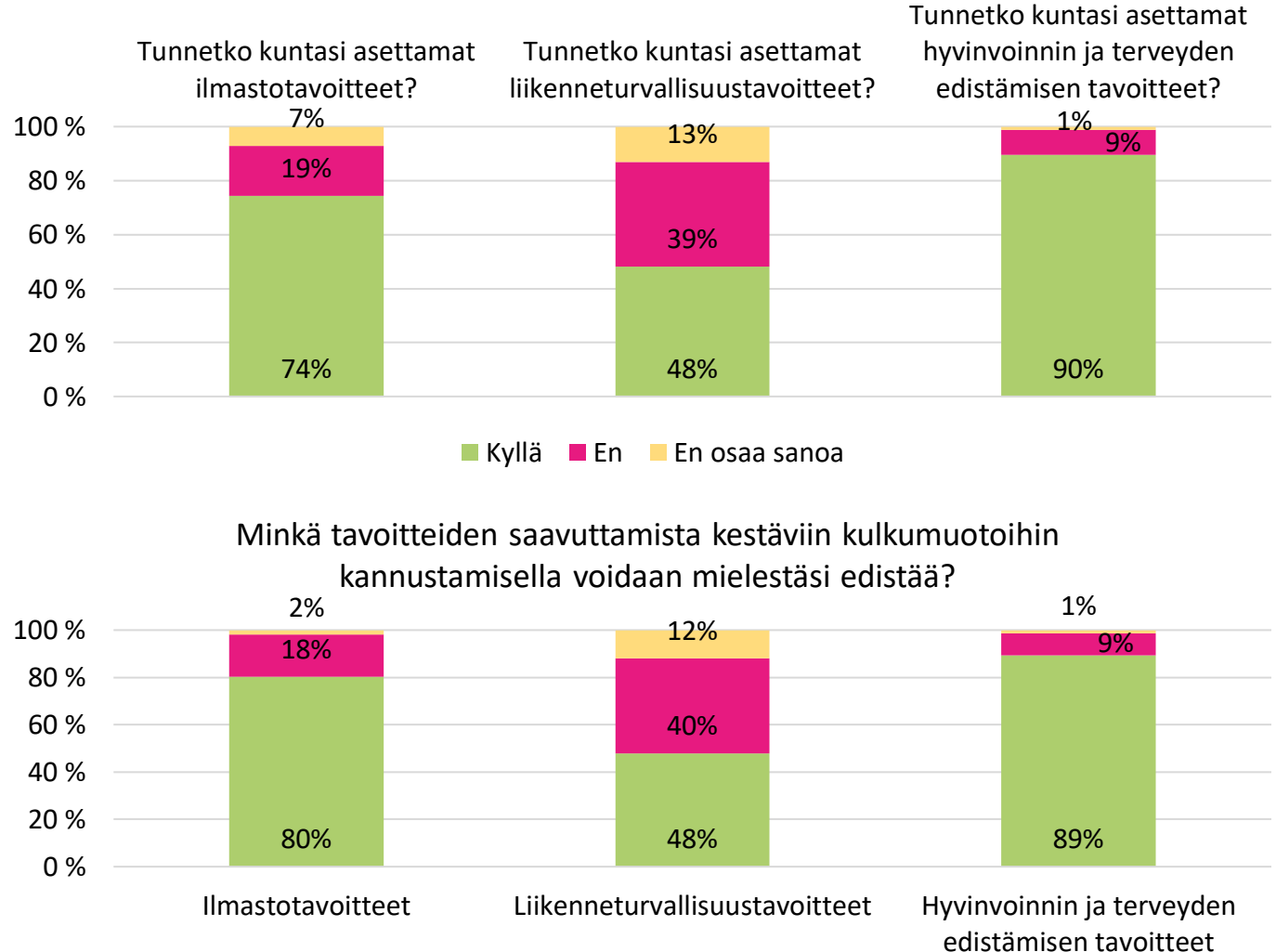
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

SITOWISE

PÄÄTTÄJÄKYSELY – KESTÄVÄN LIIKKUMISEN LINKITTYMINEN KUNNAN TAVOITTEISIIN

Kyselyssä kestävä liikkuminen linkitettiin kolmeen kunnan tavoitekokonaisuuteen. Näistä tavoitteista päättäjät tuntevat kaikkein parhaiten kuntansa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet. Kestävän liikkumisen edistämisen koettiin myös edistävän kaikkein eniten juuri näiden tavoitteiden saavuttamista. Kestävän liikkumisen rooli koettiin melko merkittäväksi myös ilmastotavoitteiden saavuttamisessa.

Päättäjät tuntevat kaikkein huonoiten kunnan liikenneturvallisuustavoitteet, eikä puolet päättäjistä näe yhteyttä kestävä liikkumisen edistämisen ja liikenneturvallisuustavoitteiden saavuttamisen välillä.

PÄÄTTÄJÄKYSELY – KESTÄVÄN LIIKKUMISEN TARPEELLISIMMAT EDISTÄMISTOIMENPITEET

Kyselyn perusteella päättäjät kokivat tärkeimmäksi edistää kestäväää liikkumista seuraavilla keinoilla:

- Edistämällä iäkkäiden omatoimista kestäväää liikkumista
- Parantamalla joukkoliikenteen reittejä, vuorovälejä tai aikatauluja
- Parantamalla jalankulku- ja pyöräilyreittien talvikunnossapitoa
- Parantamalla jalankulku- ja pyöräilyreittejä
- Vaikuttamalla koulumatkojen kulkutapoihin asennekasvatuksella (huoltajat ja lapset)
- Edistämällä harrastuksiin kulkemista jalan tai pyörällä
- Parantamalla joukkoliikenteen aikataulujen ja hintatietojen saatavuutta ja löydettävyyttä
- Järjestämällä teemaan liittyviä kampanjoita ja tempauksia
- Edistämällä kestäviä matkaketjuja eri tavoin
- Parantamalla pyöräpysäköintimahdollisuuksia

VISIO JA TAVOITTEET

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

SITOWISE

HANKKEESSA ASETETTU VISIO

Liikkuminen Päijät-Hämeessä 2030-luvulla

Viihtyisä ympäristö ja vireät keskusta-alueet kutsuvat eri-ikäisiä liikkumaan jalan ja pyörällä.

Liikenneympäristön esteettömyys ja palveluiden läheisyys mahdollistavat jokaisen liikkumisen kestävin kulkutavoin.

Sähköpyörät ja muut sähköiset liikkumisvälineet ovat eri ikäryhmien käytössä ja lisäävät suosiotaan.

Kaupunkipyörästä on pienempiin kuntiin soveltuva yhteiskäyttöpyöräjärjestelmä.

Matkoja tehdään harkitusti ja niiden kulkutapa valitaan fiksusti. Auton omistamisen sijaan hyödynnetään aiempaa enemmän vuokrausta ja yhteiskäyttöautoja. Kestäviä kulkutapoja priorisoidaan erilaisin eduin ja etuuksin.

Matkaketjut ovat sujuvia. Nopeat runkolinjat ja reaaliaikainen data tekevät joukkoliikenteestä houkuttelevan tavan matkustaa. Kuntien eri kuljetuksia on yhdistetty ja uusia liikkumispalveluita hyödynnetään.

Suurimmissa taloyhtiöissä on pakettipalvelu, yhteiskäyttöiset ajoneuvot (pyörät, sähköpyörät, muut sähköiset kulkuvälineet, sähköautot) kuuluvat vuokraan tai vastikkeeseen. Kotiin on helppo tilata erilaisia palveluita ja erilaiset palvelut on koottu lähelle asumista hybridikortteleihin.

Etätyöskentely on monelle arkipäivää, mikä mahdollistaa joustavamman työskentelyn paikkariippumattomasti. Yksityisautolla liikkumisen tarve on vähentynyt.

Ekologisuuden ja hyvinvoinnin merkityksen korostuminen on lisännyt kestävin kulkutavoin liikkumista. Tahtotila on vahva päätöksentekijöistä yksilöön asti. Henkilöauton omistamista ei enää nähdä itseisarvona, sillä liikkumisvapaus on mahdollista saavuttaa muulla tavoin.

LIKKUMISEN OHJAUKSEN TAVOITTEET (1/2)

Vision pohjalta Päijät-Hämeen kuntiin määriteltiin liikkumisen ohjauksen tavoitteet. Tavoitteet rakentuvat kolmen ylätason tavoitteen alle.

Ylätason tavoitteet ovat:

1. Kaikissa maakunnan kunnissa on tahtotila kestävän liikkumisen edistämisestä
2. Kestävän liikkumisen hyödyt ja mahdollisuudet on tiedostettu
3. Liikkumispalveluita kehitetään ennakoluulottomasti

Kaikissa maakunnan kunnissa on tahtotila kestävän liikkumisen edistämisestä

- Päättöksentekijät ja hallintokunnat ovat sitoutuneita. Yhteistyötä tehdään yli kunta- ja hallintokuntarajojen sekä kylien välillä.
- Työntekijät tunnistavat oman hallintokuntansa roolin liikkumisen ohjaustyössä.
- Kestävät kulkutavat ovat osana hyvinvoinnin edistämisen keinovalikoimaa kaiken ikäisillä.
- Toiminnan vaikuttavuutta seurataan säännöllisesti.

LIKKUMISEN OHJAUKSEN TAVOITTEET (2/2)

Kestävän liikkumisen hyödyt ja mahdollisuudet on tiedostettu

- Viestintää tehdään aktiivisesti. Positiivinen ja vuorovaikutteinen viestintä sekä kampanjat tavoittavat kuntalaiset ja loma-asukkaat.
- Liikkumisen terveys- ja ilmastohyödyt koetaan omiin arvoihin sopiviksi.
- Asenteisiin vaikutetaan systemaattisesti kaikissa Päijät-Hämeen kunnissa yhdessä ja erikseen.
- Rohkeiden kokeiluiden kautta testataan uusia ideoita ja opitaan uutta.
- Vapaa-ajan pyöräily ja pyörämatkailu ovat maakunnan vetovoimatekijöitä sekä edistävät pyöräilykulttuuria.
- Kävely ja pyöräily koetaan turvallisina.

Liikkumispalveluita kehitetään ennakkoluulottomasti

- Sujuvat matkaketjut mahdollistavat liikkumisen kaikille liikkujaryhmille.
- Kutsuohjattu liikenne ja kuljetusten yhdistäminen parantavat joukkoliikenteen mahdollisuuksia myös haja-asutusalueilla.
- Yhteiskäyttöiset kulkuvälineet korvaavat oman yksityisauton omistamista.
- Sähkökäyttöiset liikkumisvälineet rikastuttavat kulkutapavalikoimaa.
- Liikkumistarve vähenee etätöiden ja erilaisten palveluiden avulla.
- Liikkumispalveluiden käytön aloittamisen kynnystä madalletaan opastamalla ja kannustamalla.

LIKKUMISEN OHJAKSEN PILOTTIHANKKEET

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

SITOWISE

ASIKKALA

#PYÖRÄILYTALVI-VIESTINTÄKAMPANJA

Oli kiva juttu,
kiitos tästä!

Asikkalassa toteutettiin viestintäkampanja ympärivuotiseen pyöräilyyn kannustamiseksi. Viestintäkampanja toteutettiin #Pyöräilytalvi-kampanjaviikolla 15.-19.11.2021.

Kampanjatiedottamisessa asukkaita haastettiin kulkemaan pyörällä ja jalan läpi vuoden, tuotiin esille lihasvoimin liikkumisen hyötyjä sekä annettiin vinkkejä talvella pyöräilyyn.

Asikkalan kirjastossa jaettiin maksutta pyöränvaloja (50 kpl) valottomille pyöräilijöille. Noin puolet valoista jaettiin tempauspäivänä 19.11.2021 ja loput seuraavalla viikolla.

#Pyöräilytalvi-kampanjaviikosta ja valojenjakotempauksesta viestittiin kunnan verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa (esimerkkinä vieressä kuva Facebook-julkaisusta).

Tempaus oli osa valtakunnallista [#Pyöräilytalvi](#)-kampanjaviikkoa ja toteutettiin yhteistyössä Pyöräliiton kanssa.

Valojenjakotempaus
sai ennakkoon paljon
myönteistä huomiota

Asikkalan kunta
12. marraskuuta kello 15.56 · 🌐

Talvi tulee – pyöräily jatkuu! Asikkala on tänä vuonna mukana valtakunnallisessa #Pyöräilytalvi-kampanjassa ensimmäistä kertaa. Haluamme haastaa kaikki asukkaat kulkemaan pyörällä ja jalan läpi vuoden.

Vinkit talvella pyöräilyyn:

- Muista valot: valkoinen eteen, punainen taakse
- Pidä huolta pyörästäsi
- Valitse sopivat renkaat
- Pukeudu mukavasti ja sään mukaan
- Lähde liikkeelle ja nauti!

Seuraa kampanjaa ja jaa omat pyöräilykokemuksesi somessa hashtagilla [#pyöräilytalvi](#).

[#sitowise](#) [#PHliitto](#)

#Pyöräilytalvi-kampanja Asikkalassa

Pyöräilijöille jaossa pyörän etuvaloja Asikkalan kirjastossa perjantaina 19.11.

Valoja jaossa 50:lle ensimmäiselle

- jos pyörästäsi siis puuttuu vielä etuvalo, nouda omasi kirjastosta koodisanalla "pyöräilytalvi".

Kiitos kun pyöräilet!

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

SITOWISE

HARTOLA

#PYÖRÄILYTALVI-VIESTINTÄKAMPANJA

Hartolassa toteutettiin viestintäkampanja ympärivuotiseen pyöräilyyn kannustamiseksi vastaavaan tapaan kuin Asikkalassa. Viestintäkampanja toteutettiin #Pyöräilytalvi-kampanjaviikolla 15.-19.11.2021.

Kampanjatiedottamisessa haastettiin asukkaita kulkemaan pyörällä ja jalan läpi vuoden, tuotiin esille lihasvoimin liikkumisen hyötyjä sekä annettiin vinkkejä talvella pyöräilyyn.

Hartolan kirjastossa jaettiin maksutta pyöränvaloja (50 kpl) valottomille pyöräilijöille.

#Pyöräilytalvi-kampanjaviikon tempauksesta viestittiin kunnan verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa (kuvat vieressä).

Tempaus oli osa valtakunnallista [#Pyöräilytalvi](#)-kampanjaviikkoa ja toteutettiin yhteistyössä Pyöräliiton kanssa.

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

#Pyöräilytalvi-kampanja Hartolassa

Pyöräilijöille jaossa pyörän etuvaloja Hartolan kirjastossa perjantaina 19.11. klo 10-15.
Valoja jaossa 50:lle ensimmäiselle – jos pyörästäsi siis puuttuu vielä etuvalo, nouda omasi kirjastosta koodisanalla "pyöräilytalvi".
Kiitos kun pyöräilet!

PYÖRÄILLEN TALVELLA

#PYÖRÄILYTALVI

TALVI TULI – PIDETÄÄN PYÖRÄT PYÖRIMÄSSÄ!
Pyöräily talvella ei ole erityisen vaativaa, kuten ei ole talvella käveleminenkaan. Päinvastoin – pyöräily on nopea ja hauska tapa liikkua myös lämpötilan pudottua ja päivien pimenettyä.
Jatkamalla pyöräilyä läpi talven pääset nauttimaan ulkoilmasta, hyvästä olostasi ja liikennemuodosta vailla vertaa.

Päijät-Hämeen liitto
18. marraskuuta kello 10.16 · 🌐

Asikkalan ja Hartolan kunnat ovat mukana [#Pyöräilytalvi](#) -kampanjassa 15.-19.11.2021. Molempien kuntien kirjastoissa on jaossa polkupyörän etuvaloja perjantaina 19.11. Älä pyöräile pimeästi, hae valoa koodisanalla "pyöräilytalvi".
[Asikkalan kunta Hartolan kunta Päijät-Hämeen liitto](#)

#PYÖRÄILYTALVI
viikko 15.-19.11.2021

Asikkalan ja Hartolan kunnan-kirjastoissa jaetaan **19.11.2021 50:lle ensimmäiselle ilmaiseksi polkupyörän etuvaloja.**

Älä pyöräile pimeästi, hae valoa koodisanalla "**pyöräilytalvi**".

Kirjastot ovat avoinna 19.11. seuraavasti:
Asikkalan kirjasto klo 10-16 ja
Hartolan kirjasto klo 10-15.

Hartolan kunta
16. marraskuuta kello 7.54 · 🌐

Tällä viikolla vietetään [#Pyöräilytalvi](#)-kampanjaviikkoa. Sen kunniaksi haluamme varmistaa, että meillä Hartolassa ei pyöräillä pimeästi: pyöräilijöille on jaossa pyörän etuvaloja Hartolassa kirjastossa perjantaina 19.11. klo 10-15.

Valoja on jaossa 50:lle ensimmäiselle. Jos pyörästäsi siis puuttuu vielä etuvalo, polkaise Hartolan kirjastolle 19.11. ja nouda pyöränvalo koodisanalla "pyöräilytalvi".
Kiitos kun pyöräilet!

HEINOLA KESTÄVÄN LIIKKUMISEN INFOPAKETTI

Heinolassa tuotettiin esitemäinen kestävä liikunnan infopaketti, joka on hyödynnettävissä sekä painettuna että sähköisenä versiona. Lisäksi esitteestä toteutettiin kuvatiedosto-muotoiset versiot, jotka ovat hyödynnettävissä esimerkiksi somepostauksissa.

Kulje kestävästi Heinolassa - infopaketin tavoitteena on tuoda kiinnostavalla tavalla esiin arkiliikunnan hyötyjä ja etuja eri näkökulmista

Infopaketti on [hyödynnettävissä sähköisesti](#). Lisäksi infopaketista teetettiin 500 esitteen ja 35 julisteen painos hyödynnettäväksi mm. erilaisissa tapahtumissa.

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

10 hyvää syytä pyöräillä:

- Pyöräily on hauskaa ja helppoa.
- Pyöräily kohottaa kuntoa.
- Pyöräily on hyvä apu painonhallintaan.
- Pyöräily edistää fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia.
- Pyöräily vähentää sairastumisriskiä ja lisää elinuosia.
- Pyöräily on ympäristöystävällistä.
- Pyöräily on melutonta.
- Pyöräily on edullista.
- Pyöräily on vapaa ja riippumaton aikatauluista ja ruuhkista.

Lähde: Sitra

PIENI KAUPUNKI, ISO ELÄMÄ Heinola

Kulje kestävästi Heinolassa

Arkiliikunta on tehokas tapa parantaa omaa elämänlaatua ja terveyttä

Liikunnan kehittää hengitys- ja verenkiertoelimistön kuntoa, auttaa painonhallinnassa sekä parantaa lihasvoimaa ja liikkuvuutta. Kävely ja pyöräily säästävät ympäristöä ja myös asuinympäristön viihtyisyys paranee autoilun vähentyessä.

Kävely ja pyöräily ovat päästöttömiä tapoja liikkua

Tieliikenteen päästöistä noin puolet aiheutuu henkilöautoista. Pyöräily ja kävely sopivat varsinkin lyhyille matkoille ja ovat päästöttömiä tapoja liikkua. Kannattaa ottaa tavoitteeksi kävellä ja pyöräillä aina kun mahdollista - työmatkat, koulumatkat tai vapaa-ajan matkat. Itse kukin voi vaikuttaa omiin liikkumisesta syntyviin päästöihinsä.

Jo pienilläkin teoilla on merkitystä!

PIENI KAUPUNKI, ISO ELÄMÄ Heinola

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

SITOWISE

HOLLOLA

JOUKKOLIIKENNEKAMPANJA (1/2)

Hollolassa toteutettiin joukkoliikennekampanja, jossa kunnan järjestämässä palveluliikenteessä ja koululaisliikenteen autoissa sai matkustaa maksutta noin kahden viikon ajan.

Kampanjan toteutus

Kampanjaa markkinointiin Hollolan Sanomissa, jossa julkaistiin sekä mainos (kuva seuraavalla sivulla) että kampanjaa esittelevä artikkeli. Lisäksi kampanjaa mainostettiin Hollolan kunnan Facebook- ja Instagram-tileillä.

Kampanja-aineistossa annettiin asiakkaalle selkeät ohjeet liikenteen hyödyntämisestä: kuinka paikka joukkoliikenteeseen varataan, mistä ja miten kuljetuksen kyytiin pääsee ja millaiset aikataulut ja reitit eri vuoroilla on.

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

HYPPÄÄ KYytiIN

Koulupäivinä myös muilla matkustajilla, kuin koululaisilla on mahdollisuus hyödyntää koulukuljetuksia. Aikatauluissa kunkin reitin kohdalla näkyy päivät, joille paikka on mahdollista varata. Muina päivinä kuljetus on vain koululaisille. Kyytiin tullaan linja-autopysäkeiltä, aikataulussa näkyvistä risteyskohdista tai pääte-/lähtöpysäkitä tai muuten kuljettajan kanssa sovittavista paikoista kuljettajalle selvästi kättä heilauttamalla. Kuljetustilaus tapahtuu soittamalla kuljettajalle matkaa edeltävänä arkipäivänä päiväsaikaan.

MUISTA VARATA MATKA VIIMEISTÄÄN EDELLISENÄ ARKIPÄIVÄNÄ.

TENNILÄ - HÄLVÄLÄ - SALPAKANGAS

Aamuisin bussi PomaHK1 maanantaisin ja PomaKastari tiistaisin ja torstaisin. Paluu Poma6-bussilla.

AAMUT

Pysäkki	MA	TI	TO
Tennilä (Kankaanrinnantien pysäkki)	9:20	9:20	9:20
Kallioistentien pysäkki	9:25	9:25	9:25
Isonkiventien th.	9:30	9:30	9:30
Hälvälän koulu	9:35	9:35	9:35
Terveystie 6, uimahallin parkkipaikka/tilausajolaituri	9:40	9:40	9:40

ILTAPÄIVÄT

Pysäkki	MA, TI, TO
Terveystie 6 (tilattaessa) - uimahallin parkkipaikka, tilausajolaituri	12.00

Paluureitti: Hälvälän koulu - Isonkiventien th. - Kallioistentien pysäkki - Tennilä (Kankaanrinnantien pysäkki)

PomaHK1, kuljettajan puh.
PomaKastari, kuljettajan puh.
Poma6, kuljettajan puh.

SITOWISE

HOLLOLA

JOUKKOLIIKENNEKAMPANJA (2/2)

Kampanjan tulokset

Kampanjan myötä muutama matkustaja kokeili koululaiskuljetuksia. Palveluliikenteeseen (Hoppa) kampanja ei juurikaan houkutellut uusia matkustajia. Kokeilu kärsi kiihtyvistä koronatilanteesta, joka karsi osan vakiokäyttäjistäkin palvelun ulkopuolelle.

Maksuttomuuskokeilun jälkeen kunnan palveluliikenteen järjestäminen ja kaikille avoimet kulkemismahdollisuudet koululaisjärjestelyissä jatkuvat normaalisti. Palvelu tarjoaa lisäkuljetusmahdollisuuksia Hollolassa ja osittain kuntarajan yli Lahden puolelle.

Kokeilu oli positiivinen ja synnytti tietoa ja loi muistijälkiä tarjottavasta palvelusta myös tulevaisuutta varten.

Joukkoliikennetarjontaan liittyvää aktiivista tiedottamista tarvitaan lisää, samoin eri viranomaisten välistä yhteistyötä uusien asiakkaiden löytämiseksi ja ohjaamiseksi kuljetusmahdollisuuksien pariin.

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

**HYPPÄÄ KYTYIIN
IHAN ILMAISEKSI**
1.11. – 12.11.2021

Kunta myöntää maksuttoman kokeilumahdollisuuden marraskuun kahdelle ensimmäiselle viikolle (ma-pe) kunnan järjestämiin palveluliikenteen (Hoppa) sekä koululaisliikenteen autoissa tapahtuviin asiointiliikenteen ajoihin.

PAIKKA VARATAAN KULJETTAJALTA ETUKÄTEEN.

Katso lisätiedot ja aikataulut: hollola.fi -> Uutiset

Hollola hollola.fi

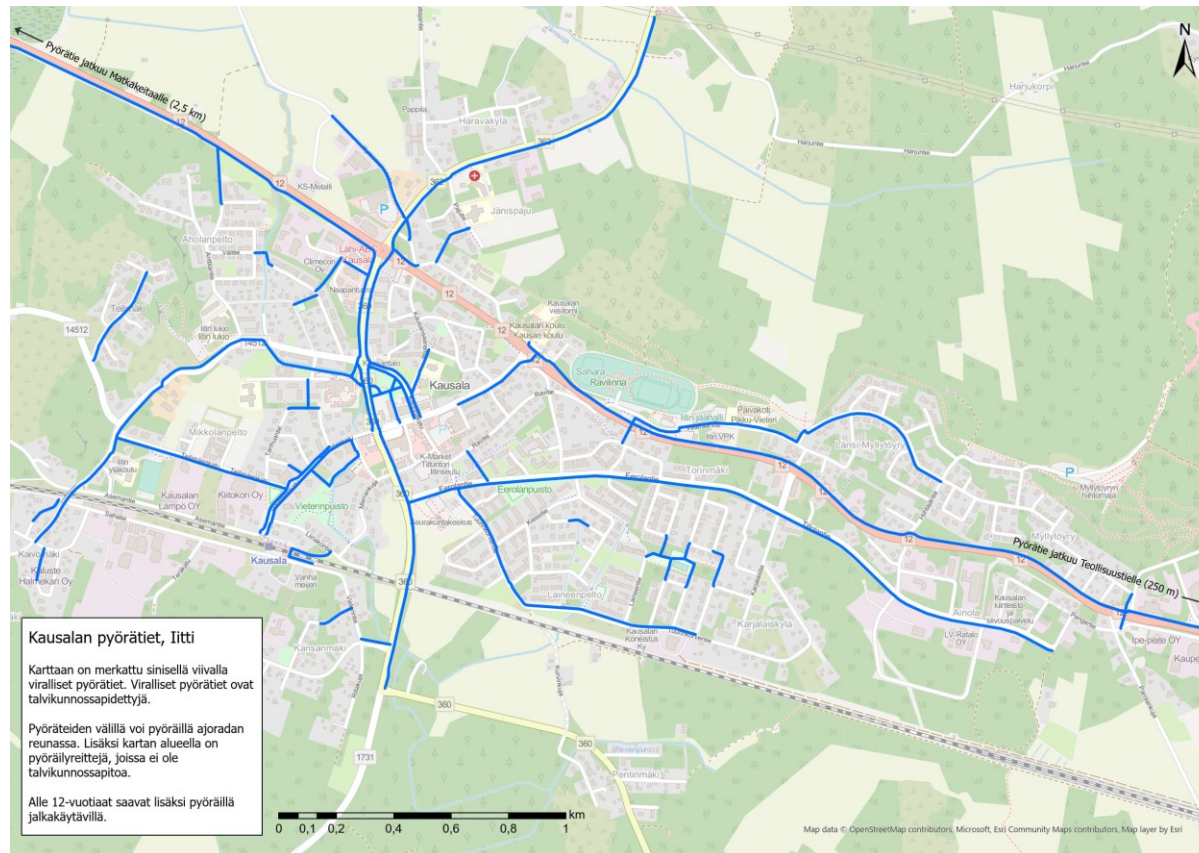
SITOWISE

IITTI PYÖRÄILYKARTTA

Iitissä haluttiin parantaa kuntalaisten ja matkailijoiden tietämystä kunnassa kulkevista pyöräreiteistä. Pilottihankkeena toteutettiin kartta Kausalan taajaman pyöräteistä. Karttaan merkittiin ainoastaan viralliset pyörätiet.

Karttaan liitettiin tieto siitä, että kyseiset pyörätiet ovat talvikunnossapidettyjä. Koska pelkät pyörätiet näyttävät käyttäjän näkökulmasta kartalla hajanaisilta, lisättiin karttaan huomio siitä, että pyöräteiden ulkopuolella pyöräilijä voi ajaa ajoradan reunalla tai muilla pyöräilyyn soveltuvilla väylillä, kuten puistokäytävillä. Lisäksi alle 12-vuotiaat saavat ajaa jalkakäytävällä.

Pyöräreittikartta on tarkoitus julkaista Iitin verkkosivuilla. Pilotin yhteydessä pyörätiet digitoitiin paikkatietomuotoon, ja tieto on siten hyödynnettävissä esim. karttapalveluissa.

KÄRKÖLÄ

KOULUMATKAHAASTEKISA (1/3)

Kärkölään suunniteltiin ja valmisteltiin koulumatkahaastekisa toteutettavaksi yhteistyössä Kärkölän koulun kanssa. Haastekisa jouduttiin perumaan juuri ennen sen käynnistymistä koulun koronatilanteen vuoksi, mutta kilpailu on tarkoitus toteuttaa keväällä 2022. Viikon mittaisen haastekisaan tavoitteena on kannustaa koululaisia kulkemaan koulumatkat lihasvoimin ympäri vuoden sekä tuoda samalla esille liikkumiseen liittyviä turvallisuusnäkökulmia.

Kisan toteutussuunnitelma:

- Kilpailu suunniteltiin toteutettavaksi 29.11.-4.12.2021. (Toteutus keväällä 2022.)
- Haastekisassa luokka saa pisteen jokaisesta kävellessä tai pyörällä kouluun kuljetusta matkasta. Tavoitteena on kerätä viikon aikana mahdollisimman paljon pisteitä kävelemällä tai pyöräilemällä kouluun.
- Lisäksi viikon aikana havainnoidaan koulumatkoihin liittyviä vaaranpaikkoja tai vaaratilanteita.
- Haastekisaan osallistutaan luokkana. Jokainen luokan oppilas pitää kisaviikon ajan kirjaa, millä saapuu kouluun. Viikon päätteeksi tiedot kootaan verkkolomakkeelle opettajan toimesta
- Palkintoina haastekisassa arvotaan lahjakortteja luokan yhteistä herkkuhetkeä varten.

Haastekisan viestintä- ja toteutusohjeistus on koottu seuraaville sivuille. Materiaali on koulujen hyödynnettävissä haastekisan toteuttamiseksi myöhemmin.

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

SITOWISE

KÄRKÖLÄ

KOULUMATKAHAASTEKISA (2/3)

Haastekisa koulumatkoille: Fiksusti kouluun – myös talvella!

Talvi lähestyy, mutta se ei haittaa – kävely ja pyöräily ovat oivia kulkutapoja myös talvella, kunhan muistaa säähän sopivan vaatetuksen ja tarpeelliset varusteet, kuten heijastimet sekä pyörään etu- ja takavalot sekä tarvittaessa nastarenkaat. Haastamme koulun oppilaat kulkemaan matkojaan lihasvoimin myös talvella. Leikkimielisessä haastekisassa aktiivisille luokille on luvassa mahtavia palkintoja!

KISAAN OSALLISTUMINEN:

- Haastekisaviikko on xx.
- Leikkimieliseen haastekisaan voivat osallistua kaikki koulun 0–9 luokat.
- Kisaan osallistutaan luokkana. Luokka saa pisteen jokaisesta kävellen tai pyörällä kouluun kuljetusta matkasta. Tavoitteena on kerätä viikon aikana mahdollisimman paljon pisteitä kävelemällä tai pyöräilemällä kouluun!
- Kilpailussa on kolme sarjaa: luokat 0-3, 4-6 ja 7-9.
- Palkintoina haastekisassa arvotaan lahjakortteja luokan yhteistä herkkuhetkeä varten. Palkinto arvotaan kussakin sarjassa kolmen aktiivisimman luokan kesken (= luokat, joilla kuljettu eniten kouluun kävellen tai pyörällä suhteessa luokan oppilasmäärään, tuloslaskennassa luokan oppilasmäärästä vähennetään koulukuljetusoppilaiden määrä).
- Lisäksi arvotaan lahjakortti koulumatkojen vaaranpaikkoja havainnoineiden luokkien kesken.

KÄRKÖLÄ

KOULUMATKAHAASTEKISA (3/3)

OHJEET OPETTAJALLE:

- Jokainen luokan oppilas pitää kisaviikon ajan kirjaa, millä tavoin saapuu kouluun. Opettaja antaa tämän tehtäväksi oppilaille ennen kisaviikon käynnistymistä.
- Lisäksi oppilaita voi pyytää havainnoimaan kisaviikon aikana, millaisia vaaranpaikkoja tai vaaratilanteita koulumatkoilla on (esim. vaarallisia risteyksiä tai erilaisia läheltä piti -tilanteita liikenteessä). Vaaranpaikkojen kartoituksessa voi hyödyntää halutessaan Liikenneturvan valmiita materiaaleja: ohjeita vaaranpaikkojen kartoitukseen ja kartoituslomake oppilaalle.
- Viikon päätteeksi tiedot kootaan verkkolomakkeelle opettajan toimesta. (Vinkki: koonti kävellen tai pyörällä saapuneiden määrästä on helppo toteuttaa luokassa esim. viittausäänestyksellä ja laskemalla nousevien käsien määrät.)
- Lomake tulee täyttää ja lähettää viimeistään xx.xx.xxx.

LAHTI

JOUKKOLIIKENNEKAMPANJA (1/4)

Lahden seudun liikenteessä toteutettiin joukkoliikennekampanja, jossa tarjottiin uusille joukkoliikenteen käyttäjille mahdollisuutta käyttää joukkoliikennettä maksutta yhden kuukauden ajan. Tavoitteena oli saada joukkoliikenteelle uusia käyttäjiä ja vähentää henkilöautoliikenteen määrää seudulla.

Kampanjaa markkinoitiin lehtimainoksia (Etelä-Suomen-Sanomat ja Seutu 4) sekä kuntien, maakuntaliiton ja LSL:n sosiaalisen median kanavissa. Kampanjaa varten toteutettiin eri kanaviin soveltuvat kampanjamainokset (kuvat vieressä).

Kampanja suunnattiin Lahden seudun liikenteen toiminta-alueelle. Kokeilukampanjaan osallistui 485 henkilöä, joista suuri osa asui Päijät-Hämeen eri kunnissa. Lisäksi muutama osallistuja asui maakunnan ulkopuolella.

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

SITOWISE

LAHTI

JOUKKOLIIKENNEKAMPANJA (2/4)

Joukkoliikennekampanjaan osallistuneet olivat pääsääntöisesti saaneet tiedon kampanjasta lehti-ilmoituksen, LSL:n Facebook-sivun tai tuttavien kautta.

Kampanjaan osallistuneista joukkoliikennettä käytti viikoittain 75 %. 8 prosenttia kokeilijoista ei käyttänyt joukkoliikennettä kokeilun aikana. Syiksi kerrottiin useimmiten pandemiatilanteesta johtuva etätyösuositus tai oma haluttomuus käyttää joukkoliikennettä pahentuneessa tartuntatilanteessa, oma terveydentila tai oleskelu toisella paikkakunnalla.

Kokeilijoista yli puolet käytti joukkoliikennettä asiointimatkoihin ja noin 40 % työmatkoihin sekä vierailuihin ystävien tai sukulaisten luona. Kolmannes matkoista tehtiin harrastuksiin.

Vastaajista yli 90 % arveli matkustavansa vähintäänkin satunnaisesti LSL:n linjoilla vuoden 2022 aikana.

LAHTI

JOUKKOLIIKENNEKAMPANJA (3/4)

Kampanjaan osallistuneiden kokemuksissa korostui se, kuinka bussit palvelivat yllättävän hyvin erityyppisillä matkoilla myös kuntien välillä. Kuljettajat olivat pääsääntöisesti mukavia ja auttoivat tarvittaessa. Asiointimatkat koettiin helpoiksi, sillä bussin käyttäminen säästi parkkipaikan etsinnältä ja jäljellä olevan parkkiajan tarkkailemiselta. Reittisovellus koettiin helpoksi käyttää.

Säästän polttoainetta ja autoa kulumiselta.

Opin käyttämään LSL:n palveluita.

Joukkoliikenteen avulla pääsin helposti paikasta A paikkaan B. Busseilla on helppo kulkea ja niiden reitit ovat helposti ymmärrettäviä.

Reittioppaan kanssa käyttö oli helppoa. Ok vaihtoehto työmatkapyöräilyyn mennä toiseen suuntaan bussilla ja toiseen kävellä n. 4 kilometriä.

Sovelluksen kanssa käytettäessä oli helppo luovia paikasta toiseen.

Olen aina tykännyt käyttää julkista liikennettä, koska koen sen kuitenkin mieluiseksi. Erityisesti olin positiivisesti yllätynyt, että pääsen Heinolasta melkein suoraan oven edestä lahteen asti. Lahteen meno oli siis helppoa. Kuskit olivat myös pääsääntöisesti ystävällisiä ja neuvoivat tarvittaessa.

Lainaukset kampanjaan osallistuneille toteutetusta kyselystä. "Mitä hyviä puolia joukkoliikenteen käyttämisessä oli?"

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

SITOWISE

LAHTI

JOUKKOLIIKENNEKAMPANJA (4/4)

Haastavimmaksi joukkoliikenteen käyttämisessä koettiin se, etteivät aikataulut aina pitäneet ja bussit olivat paikoitellen turhan täysiä. Vaikka reitit ja aikataulut koettiin usein varsin kattaviksi, eivät aikataulut palvelleet kaikilla matkoilla. Kampanjan aikaan pahentunut koronatilanne näkyi vastauksissa: täysiä busseja välteltiin ja maskittomat kanssamatkustajat huolettivat.

Huomattavaa on, että suuri osa vastaajista totesi, ettei joukkoliikenteen käyttämisessä ollut haasteita.

Bussinvaihto ja aikataulujen sovittaminen linjojen välillä niin, että matkat sujuisivat joutuisasti ilman pitkiä odotusaikoja.

Välillä bussit olivat myöhässä, välillä inhottavan täysiä eikä maskeja aina käytetty.

Sunnuntaiaamuisin ei pääse bussilla töihin

Ei sellaisia [haasteita] ollut, pääsin ajoissa perille.

Reittiopas antoi erikoisia ehdotuksia, lupasi väärä aikoja ja oli sekava, enkä rehellisesti halunnut käyttää sitä vaan latsasin aikataulut pdf:nä itselleni.

Yleensä meninkin vain pysäkillä, kyllä bussi sitten tuli aikanaan.

Lapsen on vaikea hahmottaa bussiaikatauluja mutta aikuisen ohjeistuksella lapsi selvisi hyvin. Keskustan ulkopuolella voisi myös olla bussiaikataulut näkyvissä.

Korona kävi usein mielessä kun selän takana sattui olemaan yskijä.

Lainaukset kampanjaan osallistuneille toteutetusta kyselystä. ”Mikä oli haastavinta joukkoliikenteen käyttämisessä?”

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

SITOWISE

ORIMATTILA

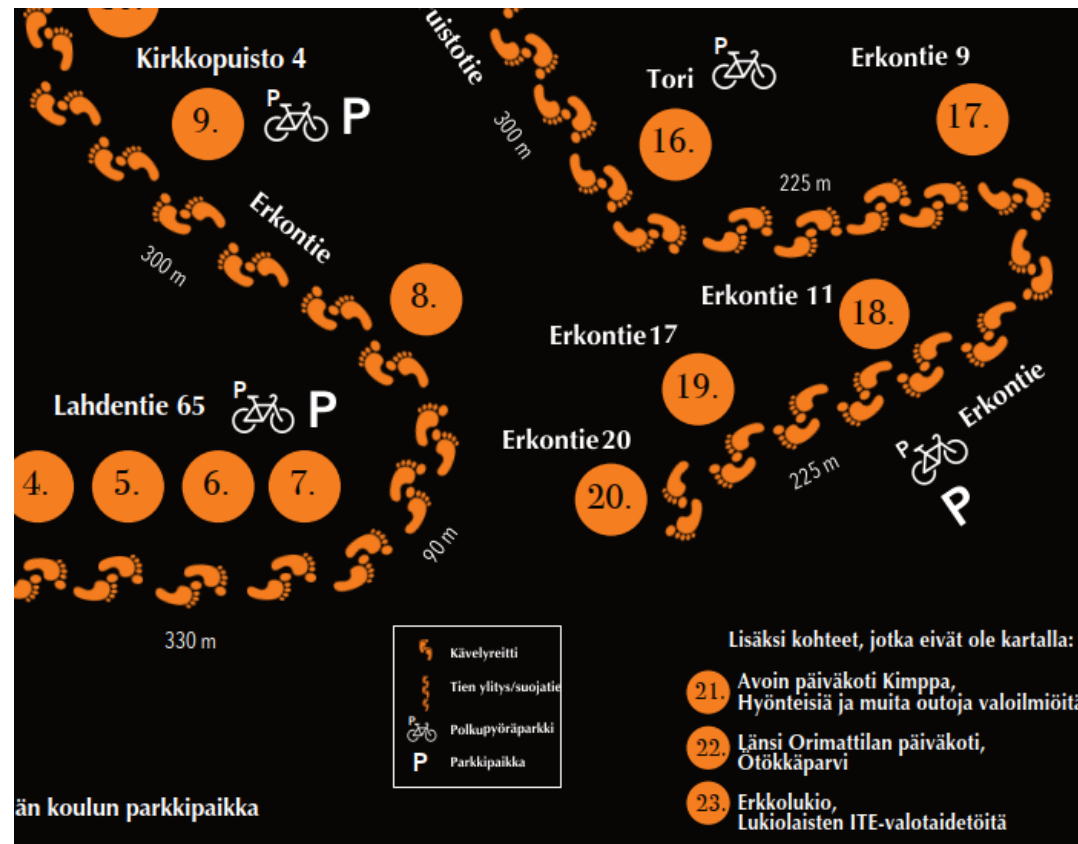
ITE-VALOTAIDEFESTARIN LIIKKUMISEN OHJAUS

Orimattilassa järjestettiin ITE-valotaidefestari 4.-7.11.2021.

Valotaidefestari toteutettiin Orimattilan keskustassa. Tapahtumaan sisältyi reitti, joka johdatti halki Orimattilan keskustan puistojen ja katujen valotaidepisteeltä toiselle.

Valotaidefestarin vierailijoille tuotettiin kartta, jossa kannustettiin saapumaan paikalle kestävin kulkutavoin ja kulkemaan reitti jalan. Kartassa kerrottiin tiedot:

- pyöräpysäköintipaikkojen ja autojen pysäköintipaikkojen sijainneista,
- eri pisteiden välisten matkojen pituuksista,
- turvallisista tienylityspaikoista.

Ote valotaidefestarin kartasta. Kartta: Hilla Salmela, Orimattilan kunta

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

SITOWISE

PADASJOKI SÄHKÖPYÖRÄKOEILU

Padasjoen liikuntapäivän yhteydessä toteutettiin sähköpyörä- ja sähköpotkulautakokeilu 28.8.2021. Liikenneturva oli mukana toteuttamassa kokeilupistettä.

Kokeiltavat pyörät löytyivät kunnasta valmiiksi. Kokeiltavana oli sähköavusteiset jopot (2 kpl), laatikkopyörä sekä maantiepyörä.

Vierailijat olivat kiinnostuneet kokeilemaan pyöriä, moni heistä oli harkinnut sähköpyörän ostoa. Sähköpotkulaudat kiinnostivat pääasiassa lapsia, mutta muutama aikuinenkin kokeili niitä.

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

SITOWISE

SYSMÄ HOHTAVA KÄVELYKULKUE

Sysmässä toteutettiin tempaus ympärivuotiseen kävelyyn ja pyöräilyyn kannustamiseksi. Sysmän Sisun 15.12.2021 toteuttamassa tempauksessa heijastinliiveillä, heijastimilla ja valoilla varustautunut hohtava kävelykulkue ilahdutti kylän raitin kulkijoita ja toi esille positiivisella tavalla sitä, että kävellä ja pyöräillä voi ympäri vuoden. Osallistujille oli jaossa heijastinliivejä. Lisäksi osana pilottia Sysmän Sisun kannusti jäseniään saapumaan tilaisuuteen jalan tai pyörällä.

Kuvituskuva: Liikenneturva

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

SITOWISE

KUNTAKOHTAISET LIIKKUMISEN OHJAUKSEN TOIMENPIDEOHJELMAT

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

SITOWISE

ASIKKALA

Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu
Pyörälainaamon perustaminen (lainaus, pyörän vaihtaminen isompaan pienestä lisämaksusta ja pyörän huolto)	4H	Selvitystyö käynnissä, toteutus 2022
Selvitetään mahdollisuutta kyläbussin toteuttamiseen: hakisi ja toisi henkilöitä ja tavaroita, toimisi kutsutoiminnalla. "Vie mennessäs, tuo tullessas"	4H	Selvitystyö käynnissä 2021
Tapahtumakärryn hyödyntäminen	Asikkalan ja Heinolan 4H	Käynnissä
Lyhyiden matkojen pyöräilyyn kannustaminen	Kunta työnantajan näkökulmasta	2023
Pyöräilykurssi	Pyöräilykerho	2022
Maastopyöräilyreitistön markkinointi ja pyöräilyyn kannustaminen virkistystarkoituksessa	Vapaa-aika, tekninen	Reitistön valmistuessa
Pyöräilytapahtuma: Taitopyöräilyrata, turvavälineet, pyöränhuolto	Vapaa-aika, koulu. Yhteistyökumppanina Liikenneturva.	Kevät 2022

HARTOLA (1/2)

Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu
Pyöräilyn harjoittelu varhaiskasvatuksessa. Samalla liikennesääntöjen harjoittelua	Varhaiskasvatus / Liikenneturva	Jatkuva, tapahtuma toukokuussa 2022
Järjestetään pyöräilyn ajotaitoharjoittelutapahtuma		
Fillaroi fiksusti –tapahtuma nuorille	Koulu ja nuorisopalvelut / Liikenneturva	Kevät ja alkukesä 2022
Pyörävalojen käytössä opastaminen ja mahdollisesti taitorata		
Pyörähuoltoon liittyvä tapahtuma tai tehtävä koulussa. Voidaan toteuttaa esimerkiksi kotitehtävänä antamalla ohjeet pyörän kunnon tarkastukseen ja huoltamiseen	Koulu, Liikenneturva (mahdollisesti yhteistyössä paikallisen pyörähuoltoyrittäjän kanssa), Liikenneturva	Kevät 2022
Pyöräilytapahtumia yhdessä järjestöjen kanssa,	Vapaa-aika, yhdistykset	Toistuva
Keväällä pyöräilyn talviunilta herättelyyn tapahtuma		
Selvitetään mahdollisuuksia ottaa sähköpyörän hankintatuki työsuhde-eduksi	Työnantajat, etupäässä kunta	2022

HARTOLA (2/2)

Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu
Lainapyöristä viestintä ja kampanjointi	Vapaa-aikapäällikkö, hyvinvointikoordinaattori	Alkaen 2022
Viestintä ja kampanjat eri teemoilla (esim. pyöräviikon teemapäivät, liikkujan viikon teemapäivät)	Vapaa-aikapäällikkö, hyvinvointikoordinaattori, varhaiskasvatus, koulu, Liikenneturva, liikenneturvallisuukskoordinaattori	Alkaen 2022
Pimeän pyöräilyn tapahtumat, jossa mahdollisuus saada varmuutta syys- ja talvipyöräilyyn	Vapaa-aika. Yhteistyökumppanina Liikenneturva, liikenneturvallisuukskoordinaattori	Syksy 2022, toistuva
Scoottailun turvallisuuteen liittyvät tapahtumat ja muutaman kerran scootikoulut	Vapaa-aika, MLL?	Alkaen kevät 2022. Toteutus pump track -radan valmistumisen jälkeen
Avajaistapahtuma uuden Vellamo-pyöräilyreitin käyttöönoton yhteyteen	Hartolan Latu ja Sysmän Sisu, Liikenneturva (esim. telttapiste), tekninen tarvittaessa avustaa	2022 käyttöönoton yhteydessä Toukokuu
Pyöräily- ja ulkoilureiteistä kartat ja tiedotus	Tekninen	
Polkupyörävalojen jakaminen ja talvipyöräilyinfo	Tekninen, Sitowise Oy	19.11.2021
Pyöräilyn kilometrikisa (valtakunnallinen kampanja)	Yhdistykset	1.5.-31.10.2022

HEINOLA (1/2)

Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu
Kuntaorganisaatio selvittää mahdollisuuden työsuhdepolkupyörän tarjoamiselle henkilöstölleen	Henkilöstöpalvelut	Selvitys tehty 2021 => päätökset 2022
Koulukuljetusten avaaminen myös muille käyttäjille	Hyvinvointitoimialue	Tämänhetkisten tilastotietojen mukaan laajemmin avaaminen mahdollista vasta 2030 eteenpäin, jolloin oppilasmäärät kuljetuksessa vähenevät;
Opastetut pyöräretket, eri kohderyhmille. Toteutetaan sähköavusteisten pyörien kokeilutapahtuma. Pyritään saamaan matkailuyritykset vuokraamaan sähköavusteisia pyöriä tapahtumaan.	Hyvinvointitoimialue (liikuntapalvelut) yhdessä eri toimijoiden kanssa	Kesä 2022
Yhteistyö LSL:n kanssa. Varmistetaan riittävät joukkoliikenneyhteydet ja houkutteleva hinnoittelupolitiikka.	Tekniikka	Jatkuvaa 2023 alkaen uudet edullisemmat kausiliput

HEINOLA (2/2)

Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu
Pyörälainaamon perustaminen kirjastoon (sähköpyörä ja kolmipyörä). Mahdollisuus ottaa myös kaupungin työasiapyöräksi.	Hyvinvointitoimialue (liikuntapalvelut ja kirjasto) vie prosessia eteenpäin.	2022 tehdään selvitys, hankinta myöhemmin
Työpajatoiminta, jossa nuoret ja kuntoutettavat: Kampanja, jossa kannustetaan kaikkia taloyhtiöitä käymään läpi hylätyt pyörät aika-ajoin ja luovuttamaan hylätyt pyörät työpajatoimintaan. Työpajassa kunnostetaan ja myydään pyörät edullisesti. Vaihtoehtoisesti kunnostettujen pyörien hyödyntäminen esim. kuntalaisille lainattavina pyörinä tai kaupungin organisaation (tai muiden työnantajien) henkilöstön työasiointipyörinä.	Elinvoima (työllisyyspalvelut) Kaupungin osittain vai hyvinvointialueen kokonaan 2024 alusta?	On osittain toteutettu jo aiemmin. Vuonna 2022 jatketaan ja laajennetaan.
Työpajatoiminta, jossa nuoret ja kuntoutettavat: Polkupyörän huoltopalvelun markkinointi.	Elinvoima (työllisyyspalvelut) Kaupungin osittain vai hyvinvointialueen kokonaan 2024 alusta?	Jatkuvaa: joka kevät pyöräilykauden alkaessa (huhti-/toukokuu)

HOLLOLA

Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu
Pyöräilykerho 0-1-luokkalaisille: opetellaan pyöräilemään, voi myös lainata pyörää. Muutaman kerran kestävä kerho. Pyritään saamaan mukaan myös sellaiset, jotka eivät vielä pyöräille.	Hollolan urheilijat + Hollolan kunta (vapaa-aikapalvelut)	Alkaen kevät 2022
Yhteiset kävelyt iäkkäille	Vapaa-aikapalvelut, eläkeläisjärjestöt	Käynnissä, jatketaan
Seppo.io, laajentaminen kaikille kuntalaisille. Liikunta- ja liikkumispelien kehittäminen eri kohderyhmille	Vapaa-aikapalvelut	Käynnissä 2021
Hyvien jalankulku- ja pyöräily-yhteyksien markkinointikampanja	Kuljetuskoordinaattori, viestintä, paikkatietoasiantuntija	2022 ->
Selvitetään Lahden kaupunkipyörien laajentamista Hollolaan	Kuljetuskoordinaattori ja elinkeinopäällikkö, LSL	2022

IITTI (1/2)

Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu
Suojatiepäivystysmallin käyttöönotto (somekampanja, poliisi aluksi mukaan)	Koulutoimi on yhteydessä vapaaehtoiisiin esim. eläkeläisjärjestöjen kautta	Toistuva, erityisesti elokuussa koulujen alkaessa
Liikenneturvallisuusviikon viettäminen kouluissa ja nuorisotiloissa	Koulut, nuorisotyö	Toistuva vuosittain Liikenneturvallisuusviikolla
Koululaisten pyöräilytaitojen vahvistaminen kevään pyöräilytempauksessa	Koulut	Vuosittain keväällä
Harrastusten kimppakyytien edistäminen informaatiota lisäämällä (benchmark, kuskin palkitseminen, applikaatiot, WhatsApp)	Kunta / yhdistykset	2022 alkaen
Pyöräreittien kartalle vieminen (päivittäminen)	Tekninen toimi	Vuosi 2022
Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman laatiminen	Tekninen toimi	2022-2023

IITTI (2/2)

Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu
Arkiliikunnan lisäämiseksi kannustetaan ja edistetään koulumatkoja tekemään enemmän lihasvoimalla koulubussien ja muun autokuljetuksen sijaan.	Opetustoimi	2022 alkaen
Työnantajia kannustetaan hankkimaan polkupyöriä työpäivän aikana tehtäviin työajoihin. Kunta esimerkkinä hankkii yhteisiä työajopolkupyöriä henkilökuntansa käyttöön	Kunta	Alkaen kesä 2022
Olemassa olevien pyöräilytapahtumien tulevaisuuden turvaaminen ja maastopyöräilyharrastuksen tukeminen	Vapaa-aika- ja liikuntatoimi	2022 alkaen

KÄRKÖLÄ (1/2)

Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu
Koulukuljetusten hyödyntäminen palveluliikenteessä. Palvelun markkinointi.	Kunta: sivistystoimi, vanhuspalvelut ja viestintä	Toistuva
Lisätään liikenneturvallisuuteen ja kestävään liikkumiseen liittyvää tiedotusta kaikille ikäluokille. Panostetaan liikennekasvatukseen etenkin lasten, nuorten ja ikäihmisten parissa.	Sivistystoimi	2022 -2030
Laaditaan jalankululle ja pyöräilylle oma investointiohjelma ja haetaan tärkeimpiin investointeihin tukea valtiolta. Selvitetään mahdollisia muita rahoituskeinoja.	Tekninen toimi ja viestintä	2022 - 2030
Nimetään jalankulun ja pyöräilyn kehitystyölle vastuuhenkilö kunnasta.		2022

KÄRKÖLÄ (2/2)

Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu
Parannetaan pyöräpysäköintiä Järvelän ja Lappilan asemilla.	Tekninen toimi	2022
Toteutetaan laadukasta pyöräpysäköintiä kunnan palveluiden (mm. kirjasto, terveysasema, kunnanvirasto, koulu, päiväkot) yhteyteen. Varmistetaan runkolukitusmahdollisuus, riittävä paikkamäärä ja mahdollisuuksien mukaan suojaus säältä.	Tekninen toimi	2022 - 2030

LAHTI

Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu
Viihtyisät reitit: tunnistetaan viihtyisiä reittejä kaupunkialueen sisällä viheralueilla (myös jo "unohdettuja") ja brändätään ne näkyvästi. Toteutetaan kampanja "Arkimatka voi olla elämys". Kannustetaan kuntalaiset kokeilemaan erilaisia liikkumisen vaihtoehtoja tai erilaisia reittejä (esim. rulettiperiaatteella). Mahdollisesti äänestys kivoimmista reiteistä tai matkaketjuista. Selvitetään mahdollisuutta sille, että osallistujat voisivat jakaa reittejään (-> liikkumisen kartta).	Kaupunkisuunnittelu (palkataan lopputyön tekijä). Ympäristökehitys. Reittikehittämisen osalta yhteistyö kaupunkisuunnittelun kanssa.	2022
Pyöräpisteen perustaminen. Konseptointi ja pilotointi esim. Matkakeskuksella	Kestävän liikkumisen projektipäällikkö	Konseptointi on selvityksessä 2021, pilotointi vuonna 2023
Campaigners -hankkeeseen mukaan Päijät-Sote	Lahden kaupungilla päävastuu. Päijät-Sote välittää viestiä eteenpäin.	Kesä 2022
Kilometrikisan laajentaminen koko kaupungin laajuiseksi	Viestintä- ja liikuntapalvelut	Kilometrikisa 2022

ORIMATTILA

Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu
Liikuntaan aktivoivia kampanjoita	Liikuntapalvelut	Alkaen kevät 2022
Viestintää joukkoliikenteen pääpysäkkien yhteyteen tulevasta pyöräpysäköinnistä	Tekniset palvelut	Pyöräpysäköintipaikkojen toteutuessa
Pyörien kunnostuspäivä kouluille	Koulut, liikenneturvallisuusryhmä	Huhti-toukokuu 2022
Pyöräily ja muut liikkumisvälineet, tempaus päiväkodeille. Pyydetään Liikenneturvaa mukaan tapahtumaan.	Päiväkodit, liikenneturvallisuusryhmä	Huhti-toukokuu 2022
Opaskartta pyöräily- ja ulkoilureiteille	Liikunta- ja vapaa-aikapäällikkö, suunnittelu- ja vihertyönasiantuntija, kaavoitus	Alkaen 2021

PADASJOKI

Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu
Pyöräilyn harjoittelu varhaiskasvatuksessa	Varhaiskasvatus	Jatkuva
Koululla pyritään järjestämään pyöräilyn teemapäivä yhteistyössä Padasjoen Ladun kanssa. Koululaiset pääsevät kokeilemaan Padasjoen Ladun fatbikejä ja maastopyöriä.	Koulu	Kevät 2022
Pyöränhuolto koulussa. Voidaan toteuttaa esimerkiksi kotitehtävänä antamalla ohjeet pyörän kunnon tarkastukseen ja huoltamiseen	Koulu	Kevät 2022
Kunta tarjoaa kesällä mahdollisuuden testata sähköpyöriä satamassa yhden päivän ajan.	Tekninen toimi ja sivistystoimi	Kesä 2022

Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu
Työmatkaliikkumisen kampanja (kävely, pyöräily, kimpakyydit)	Kunnan liikuntatoimi	Kevät 2022
Koulumatkojen saattoliikenteen vähentäminen kampanjoiden avulla. Toteutetaan esimerkiksi aamukävelypassi: kisataan siitä, kuka kerää passiin eniten merkintöjä.	Vanhempainyhdistys, rehtorit	Jatkuvaa toimintaa, aloitus uuden koulun myötä
Pyöräilytapahtuma koululla	Koulu, yhteistyössä Liikenneturva ja Sysmän Sisu	Uuden koulun valmistuttua
Selvitetään tarve ja kustannukset iltapäivän (klo 16) bussivuorolle	Joukkoliikennevastaava	2022
Tapahtuma ja/tai haaste uuden Vellamo-pyöräilyreitin käyttöönoton yhteyteen	Hartolan Latu ja Sysmän Sisu	2022 käyttöönoton yhteydessä

LIKKUMISEN OHJAUKSEN TYÖN ORGANISOINTI JA SEURANTA PÄIJÄT-HÄMEESSÄ

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

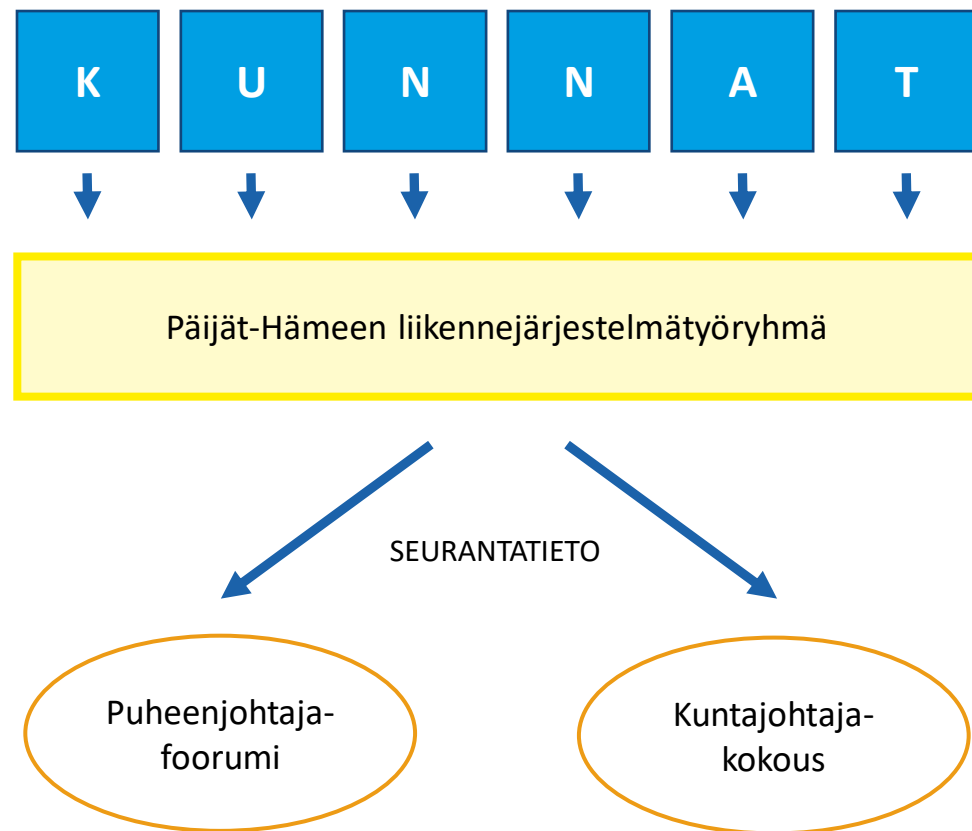
SITOWISE

ORGANISOINTI- JA SEURANTAMALLI

Kuntakohtainen liikkumisen ohjauksen työn seuranta ja tarvittaessa edistäminen asettuu luontevasti kuntien liikenneturvallisuusryhmien tehtäväksi. Liikkumisen ohjauksen toimenpideohjelman toteutumista seurataan liikenneturvallisuusryhmässä vuosittain.

Seuranta tehdään maakuntatasolla liikennejärjestelmätyöryhmässä vuosittain.

Liikkumisen ohjauksen työstä viestitään vuosittain päättäjätasolle: maakunnallinen liikkumisen ohjauksen seurantaraportti viedään kuntajohtajakokoukseen syksyisin ja puheenjohtajafoorumiin keväisin.

ORGANISOINTI MAAKUNTATASOLLA

Liikkumisenohjaustyö maakuntatasolla

Päijät-Hämeessä voidaan toteuttaa koko maakunnan laajuisia liikkumisen ohjauksen kampanjoita. Yhteiskampanjat keskittyvät valtakunnallisiin teemoihin ja tapahtumiin (mm. pyöräilyviikko ja liikkujan viikko).

Maakunnan rooli liikkumisen ohjauksessa on ennen kaikkea viestinnällinen. Myös joukkoliikenteen palveluiden kehittämisen koordinoitua on luontevaa tehdä maakuntatasolla, jotta kuntien eri joukkoliikennepalvelut palvelisivat mahdollisimman hyvin käyttäjien tarpeita.

Maakuntatasolla koordinoidaan lisäksi kuntien päättäjille kohdistettavaa viestintää. Tämän hankkeen yhteydessä toteutetun päättäjäkyselyn perusteella viestintätarvetta päättäjien suuntaan on erityisesti seuraavissa teemoissa:

- kuntien liikenneturvallisuustavoitteet ja
- kestävän liikkumisen edistämisen linkittyminen liikenneturvallisuuden parantamiseen.

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Päijät-Hämeen ilmastoryhmän rooli

Liikkumisen ohjaus on kannattavaa yhdistää kuntien ilmastotyöhön ja hyödyntää työssä maakunnan ilmastoryhmää.

Päijät-Hämeen ilmastoryhmän on tärkeä olla tietoinen liikkumiseen, liikenteeseen ja liikkumisen ohjaukseen liittyvistä ajankohtaisista asioista ja hankkeista. Esimerkkinä tiedonkulusta on tämän hankkeen tulosten ja liikkumisen ohjauksen työn organisoinnin esittely ryhmälle alkuvuodesta 2022.

Ilmastoryhmän jäsenten tulee olla tietoisia siitä, miten liikkumisen ohjauksen kysymyksiä kussakin kunnassa käsitellään ja keneltä aiheesta saa tarvittaessa lisätietoja.

SITOWISE

SEURANTAMITTARIT

Liikkumisen ohjauksen vuosittaisen seurannan mittareina hyödynnetään:

- Toteutettujen toimenpiteiden osuus toimenpideohjelmassa esitetyistä toimenpiteistä
 - kuntakohtaiset tiedot ja niistä johdettuna maakunnan keskiarvo
- Toteutettujen toimenpiteiden määrä / kunta
- Toteutettujen toimenpiteiden määrä / liikkujaryhmä ja kulkutapa
 - Liikkujaryhmiä: alle kouluikäiset, kouluikäiset, opiskelijat, työikäiset, iäkkäät
 - Kulkutapoja: jalankulkijat, pyöräilijät, joukkoliikenteen käyttäjät, autolla liikkuvat
- Joukkoliikenteen käyttäjämäärän muutos vuosittain

Seurannan tukena päättäjäkyselyt kerran valtuustokaudessa. Kysely toteutetaan barometrimuotoisesti: perusrunkoon voidaan lisätä ajankohtaisia kysymyksiä.

Kuntakohtaista seuranta toteutetaan kuntien liikenneturvallisuustyön yhteydessä.

